

א) ב"ק קמ"ג: ג' וע"י
תוס' ק"ב: א' ד"ה ואל
דע"ל.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מה וכו'
בשארם ליה כד וכו'
הוי"ו. עין גיטין דף ל' ע"א
תוס' ד"ה כיון:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה מה. ועי"ל
טו'. י"ב אבל כל הפוסקים
מולקט ע"ז: [ב] שם
איכא לאוקמי טו'. י"ב אבל
רש"י שם ד"ה פרדיסא
והר"ש ור"פ כתבו בספר
זו סמדר וקושיא תוס'
מין המ"מ משום דלין
דך למכור פירות פרנס
ק:

מוסף רש"י

הגדול את חבירו
והבליע לו בחשבון.
לאחר זמן לקח היטו
מקח ושמתן לו דמיס
הוסף עליהם מעות הגולה
והבלע בחשבון, שהיה
צוה לומר הרי גולתה,
(ב"ק קי"ח). ולרדות את
בוורתו. לזון העלמ
דינוק של כל דבר מדבק,
וכן לענין פת המדבקת
בתור נקלחת העלמות
ד"ה, הירודה פת מן המורה,
על שם שהדבק עשו על ידי
חלות שטות מדבק בדומי
הכלי בכל לדין מדופן אל
דופן מדמת עוגל הכלי
(שופטים י"ד ט).

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

סד.

עין משפט
נר מצוה

בעישורייא וחומשייתא. אם יש לחלקם למעות העודפות להוליאן עשרה עשרה או ה' ואין אחד או שנים עודפות שאין צאת לכלל ה' יש לומר שטעה בחשבוןו אם עישורייא ניהו טעה בין חמשים לארבעים או בין ארבעים לששים ואם אינן עשיריות ושנן חמישיות יש שהיו רגילין למנות חמשה חמשה ואם היו עודפות הרבה כגון נ"ה טעה בעשירות כדפי' ויש כאן טעות של ג' בדילוג אחד וכה' העודפות טעה בין ג' לארבע או אם עודפות ט"ו או כ"ה טעה ג' פעמים או ה' פעמים בחשבון של חמש אבל אם עודפות על החמישיות אחת או ב' או ג' וד' שאינן מגיעות לה' לא טעה כלום וכולם מתנה: **ואי איניש תקיפא הוא.** זה שנתנס או אדם קשה הוא שאינו רגיל לגמול חקדים ולתת מתנת חנם: **מאי.** במה יתלה זה לעכסם צידו: **אמר ליה.** כיון דליכא למימר טעה בחשבון תלינן למימר דלמא מיגזל גוליה זה ימיס רביס וזה לא ידע והשתא מלאו לכו להשיבו: **דלא שקיל וטרי ליה.** לא נשא ונתן עמו מעולם: **כשיליה פירקין.** כשקיים לדרוש צחתי ולא שמעתי מחילת דבריו: **שמעי דקאמר קרי קרי.** שמעתי דורש ומזכיר דלועין תמיד: **יהבינא לך.** לאחר זמן: **בני גרמדיא.** אמה אמה: **איסנהו.** אם יש לו בגנו גדולות בני אמה: **ליסנהו.** ועודן קטנות הן אסור: **ולרדוס את כוורסו.** על שם שמעיות חלות חלות ודבוקות מדופן אל דופן קרי ליה רדייה כרדיית פת מדבוקת בתנור: **מה שעזי חולצות מכור לך.** כך וכך זון אם מעט אם רב יגיען: **מוסר.** שהרי קיבל עליו הפסד ושכר הלכך אפי' ימנא יותר משוה הדמים אין כאן אגר נטר ליה דאי הוה צניר מדמים נמי הוה שקיל: **אבל אמר לו קוד.** שאין ואחיל גביה בשכר הקדמת המעות אסור: **איכא דאמרי.** גבי קרי אמר רבא שפיר דמי: **והא טניא אסור.** גבי גזיה וחלצ: **לאו מיניה קא רבו.** חלצ הבא לאחר זמן

בעישורייא וחומשייתא. הם היו רגילין בחמשה כדרך שאנו מונין אחד אחד ולדין זה בכל ענין כדפי' **מה** שעזי חולצות מכור לך מותר. הך כרייתא לא קשיא לרב דאסר לקמן פרדיסא צוקו פירקין (דף עג.) דהכא אין רגילות לזולל בשביל המתנת יום או יומים לכך מותר שמקבל עליו הפסד ושכר וכך יכול להפסיד כמו להשתכר הלכך אפילו ימנא יותר מן הדמים שנמן לא הוי אגר נטר אבל פרדיסא אסר רב דקא אחיל גביה טובא שרגיל לקנות צעוד שהוא צוקר ומשום הקדמת מעות עד זמן הצניר אחיל גביה והוי אגר נטר ואע"ג דהתם נמי זימנין דלית צבו תיזיה כדקאמר שמואל כגון צבר או קרח או גשמים ומפסיד הכל רב לא חייס להכי דלא שכיח הוא ור"ת לרב דאסר פרדיסא מ"ש ממשכנתא דסורא דמשמע לקמן (דף עז.) דשריא לכ"ע דכתיב הכי במשלם שניא חילין תיפוק ארעא דא בלא כסף דשרי אפילו לכמה שנים לאחולי גביה כ"ש לשהה אחת וש לומר דשאי משכנתא דסורא שקונה קרקע מעכשיו צמעות וטור לפירוטיה אי לא יפדנה הלואה אבל פרדיסא אינו וזכה צבוס דכר והוי זוזי הלואה גביה עד הצנייה ועוד דמשכנתא דסורא קניו לו קרקע לכל דבר אפי' למשטח זה פרי ולהעמיד שם בהמותיו וכל משמש שירצה אבל בפרדיסא אינו מוכר אלל אין בלצד [א] ועוד י"ל דרב לא אסר פרדיסא אלא דוקא כשאמר ליה כך וכך היינן מכור לך אבל אם מכר לו הן רב הן מעט מה שיגדל מודה רב דשרי ואפי"ה שרי שמואל משום תיזיה שיינן יהיה רע ולא ישוה הדמים שנתן והכא בקרי ועזי חולצו דאסור מודה שמואל דלא שייך ציה תיזיה ולא יכא דאמרי נמי דשרי רבא כיון דממילא קא רבו אחיא אפי' אליבא דרב ואע"ג דהתם נמי ממילא קרבי [ב] איכא לאוקמי דהתם מיירי בפרדיסא כשלל ילא עדיין הפרי כלל: **אי תקפה ברשותך.** תימה דהיינו מיירי דאי בשמשך א"כ אפילו אמר ליה אי תקפה אי ילל ברשותך ואי יקרי ברשותי הוה שרי שהיה מתנה עמו שאם יוקרי יהא המקח קיים מעכשיו ואין המעות הלואה אללו ואי תקפה או ילל יהא המקח בטל ויהיו המעות הלואה ויחזירו לו ומה רצית יש כאן ואי בשלל משך מה צריך להתנות אי תקפה ברשותך כי לא אתני יכול לחזור דליכא מי שפרע כיון שמפסיד הכל כדמשמע לעיל צ"פ הוהב (דף עז טו.) גבי ההוא חמרא דבעי למנסביה דבי פרזק רופילא וי"ל דלעולם איירי כשמשך ואפי"ה אסור אי אמר אי ילל ברשותך דחשיב קרוב לשכר ורחוק להפסד כדאמר לקמן (דף ע.) גבי עיסקא דאסור אע"ג שיכול להתנות שאם יבא הפסד צעיקא יהיו כל המעות הלואה ואם יבא ריוח יהיו כולם פקדון אלל ודאי כיון דאחריות ההפסד על המקבל לא מהני אפילו בתנאי להחשיבם פקדון א"כ מיירי כשלל משך וצריך להתנות דאי לא מתני איכא מי שפרע דאין צו כל כך הפסד דאיכא דניחא ליה בחלל טפי מבחמרא כדאמרין בהמוכר את הספינה (ב"ב ד' פד: ושם) ור"ת אכתי כי לא אתני נמי יכול לחזור צו אי תקפה דמקח טעות הוא אפי' הביאו לוקח צביתו ושהיה הרבה ואחר כך החמיץ דא"ר חנינא בהמוכר את הפירות (ט"ז ד' טז.) גבי מוכר יין לחצירו והחמיץ לא שנו אלל צבנקנים דלוקח אבל צבנקנים דמוכר מני אמר ליה הא חמך והא קנקן ואפי"ה מאן דפליג. התם ואמר מולא דגברא גרים מ"מ כי אתני מאי פריך הכא קרוב לשכר ורחוק להפסד הוא והא מקח טעות הוא דליכא למימר מזליה דלוקח גרים כיון דהמתנה עמו דאי תקפה ברשותיה וצוקו פירקין (ד' עג.) נמי אמרינן גבי רבנן דיהבי זוזי אחמרא בתשרי ומצמרי להו בטבת וקאמר אחמרא יהבי ואחלל לא יהבי ואין לחלק בין מוכר בתשרי ולוקח בטבת לשאר השנה דבהמוכר פירות לא קמפליג בין קודם טבת לאחר טבת לכך נראה דתקפה דהכא לאו היינו שהחמיץ אלל קלקול בעלמא כמו יין הנמכר בחנות דהמוכר פירות דאותו שהחמיץ אחר תשרי מתשרי היה עומד להתחמץ כדאמר צוקו פירקין ואותו הוי מקח טעות אבל תקף דהכא אין זה הקלקול ראוי לעמוד מתשרי ואין זה מקח טעות ועליה יהבי זוזי והוי תקפה דהכא כי ההוא דהמוכר פירות דאמר רבא האי מאן דזיבן חצימא דחמרא ותקף כו' דלאו היינו החמיץ דבעי צמר הכי חלל מאי ואף על גב דבהיא דצרכות (ד' ה:) רב הונא תקיפא ליה ארבע מאה דני דחמרא הוי החמיצו דקאמר אייקר חלל מ"מ הך דהכא לאו היינו החמיץ כדפי' ור"ת מאי צריך לקמן (טז) טעמא דמעיקרא חלל חלל מ"פוק ליה דאפילו בתקפה דליכא למימר הכי שרי להתנות כדאמר הכא כיון דקיבל עליה יוקרא חולל קרוב לזה ולזה הוא וי"ל דקלקול של חמיצן שכיח הלכך אע"ג דמקבל עליה יוקרא חולל הוא רחוק להפסד והוי דומה לרצית אי לאו טעמא דמעיקרא חלל חלל א:

ל א מיי פ"ד מהלכות
מלוה ולוה הלכה י
סמג לאוין קלו טוש"ע
ח"מ סי' רלב סעיף ב':
לא ב מיי פ"ד מהלכות
גמיה הל' י ופ"א
מהל' גזילה ואבדה הל' ח
סמג עשין ע"א טוש"ע ח"מ
סי' שנה סעיף א וסי' שסו
סעי' ב בהג"ה:
לב ג מיי פ"ט מהל'
מלוה ולוה הלכה ג
סמג לאוין קלו טוש"ע י"ד
סי' קעג סעיף ט':
לג ד מיי שם הלכה י
סמג שם טוש"ע שם
סעיף ט' ובהג"ה:
לד ה מיי שם פ"ח הלכה
י סמג לאוין קלו
טוש"ע י"ד סי' קעג סעיף
יג: